

Spis treści

Wprowadzenie	9
Rozdział 1	
Racjonalność człowieka w procesach gospodarowania	23
1.1. Racjonalność w procesach gospodarowania	23
1.1.1. Neoklasyczne podejście do racjonalności	24
1.1.2. Rzeczywisty przebieg procesu podejmowania decyzji	26
1.1.3. Racjonalność wymagana i rzeczywista	31
1.2. Człowiek jako podmiot procesów gospodarowania	35
1.2.1. Człowiek w teoriach zarządzania	35
1.2.2. Człowiek w ekonomicznych teoriach przedsiębiorstwa	36
1.3. Rola czynnika ludzkiego w teoriach finansów	38
1.3.1. Normatywny charakter finansów	38
1.3.2. Behawioralne podejście w finansach	39
1.3.3. Potrzeba zmiany paradygmatu w finansach	41
1.3.4. Możliwości rozwoju behawioralnego podejścia w finansach przedsiębiorstw	44
1.4. Znaczenie nadmiernej pewności siebie	47
Rozdział 2	
Nadmierna pewność siebie jako cecha procesu decyzyjnego	51
2.1. Istota nadmiernej pewności siebie	51
2.2. Wymiary nadmiernej pewności siebie	53
2.2.1. Przekonanie o posiadaniu lepszych umiejętności	54
2.2.2. Przekonanie o posiadaniu lepszych umiejętności	56
2.2.3. Nadmierny optymizm	58
2.3. Inne zniekształcenia procesu poznawczego towarzyszące nadmiernej pewności siebie	59
2.4. Zjawiska towarzyszące nadmiernej pewności siebie	61
2.5. Nadmierna pewność siebie w decyzjach inwestorów giełdowych	65

Rozdział 3

Nadmierna pewność siebie w finansach przedsiębiorstw	71
3.1. Sylwetka menedżera wykazującego nadmierną pewność siebie	71
3.2. Istota decyzji finansowych w przedsiębiorstwie	76
3.3. Decyzje finansowe w warunkach nadmiernej pewności siebie menedżerów – przegląd dotychczasowych badań	79
3.3.1. Decyzje menedżerów o nadmiernej pewności siebie w zakresie inwestowania	79
3.3.2. Dywidendy i wykupy akcji w firmach zarządzanych przez menedżerów o nadmiernej pewności siebie	85
3.3.3. Decyzje menedżerów o nadmiernej pewności siebie w zakresie finansowania	88
3.4. Prezentowanie prognoz i wyników finansowych	95

Rozdział 4

Nadmierna pewność siebie a pozycja menedżera	103
4.1. Menedżerowie i przedsiębiorcy o nadmiernej pewności siebie	103
4.1.1. Różnice w poziomie nadmiernej pewności siebie menedżerów i przedsiębiorców	104
4.1.2. Zróżnicowanie decyzji finansowych menedżerów i przedsiębiorców o nadmiernej pewności siebie	106
4.1.3. Korzyści nadmiernej pewności siebie przedsiębiorców	110
4.2. <i>Corporate governance</i> a menedżer o nadmiernej pewności siebie	113
4.2.1. Proces rekrutacji	114
4.2.2. Nadzór korporacyjny jako czynnik wspierający nadmierną pewność siebie ..	116
4.3. Grupowe podejmowanie decyzji jako czynnik wzmacniający siłę oddziaływania menedżerów o nadmiernej pewności siebie	120
4.3.1. Konflikty w procesie decyzyjnym	121
4.3.2. Uległość współpracowników	122
4.4. Pozycja dyrektora finansowego	125

Rozdział 5

Konstrukcja miernika nadmiernej pewności siebie oraz procesu badawczego	133
5.1. Narzędzia pomiaru nadmiernej pewności siebie menedżerów	133
5.1.1. Pomiar nadmiernej pewności siebie w psychologii	133
5.1.2. Pomiar nadmiernej pewności siebie w finansach przedsiębiorstw	138
5.1.3. Przyjęty sposób identyfikacji nadmiernej pewności siebie	142
5.1.4. Syntetyczny miernik nadmiernej pewności siebie	146
5.2. Charakterystyka badań empirycznych	149
5.2.1. Charakterystyka procesu doboru próby badawczej i gromadzenia danych	149

5.2.2. Charakterystyka próby badawczej	152
5.3. Identyfikacja nadmiernej pewności siebie menedżerów z próby badawczej	155
5.3.1. Identyfikacja przekonania o posiadaniu lepszej wiedzy	155
5.3.2. Identyfikacja przekonania o posiadaniu lepszych umiejętności niż inni	158
5.3.3. Identyfikacja przeszacowywania własnych umiejętności	158
5.4. Grupowanie menedżerów w zależności od wykazywania nadmiernej pewności siebie	160
5.4.1. Grupowanie menedżerów w zależności od poziomu syntetycznego miernika	161
5.4.2. Analiza związku pomiędzy zmiennymi determinującymi nadmierną pewność siebie	163
Rozdział 6	
Charakterystyka próby z uwzględnieniem nadmiernej pewności siebie	167
6.1. Charakterystyka firm z próby badawczej z uwzględnieniem występowania nadmiernej pewności siebie menedżerów	167
6.2. Charakterystyka badanych menedżerów	174
6.3. Poglądy menedżerów o nadmiernej pewności siebie na rolę sfery finansowej	181
6.4. Synteza badań w zakresie profilu firmy i menedżera o nadmiernej pewności siebie	188
Rozdział 7	
Charakterystyka decyzji finansowych menedżerów o nadmiernej pewności siebie	191
7.1. Decyzje w zakresie inwestowania	191
7.1.1. Inwestowanie w aktywa trwałe	192
7.1.2. Inwestycje w aktywa obrotowe	197
7.1.3. Struktura aktywów z uwzględnieniem nadmiernej pewności siebie	200
7.1.4. Synteza wyników badań w zakresie decyzji finansowych w obszarze inwestowania	202
7.2. Wypłata dywidendy	205
7.3. Decyzje w zakresie finansowania	211
7.3.1. Finansowanie kapitałem własnym	212
7.3.2. Finansowanie kapitałem obcym	214
7.3.3. Pozabilansowe źródła finansowania majątku	218
7.3.4. Struktura pasywów z uwzględnieniem nadmiernej pewności siebie	220
7.3.5. Synteza wyników badań w zakresie decyzji finansowych w obszarze finansowania	228
Rozdział 8	
Konsekwencje decyzji finansowych menedżerów o nadmiernej pewności siebie	233
8.1. Struktura finansowania aktywów trwałych	233
8.2. Sytuacja finansowa badanych podmiotów	237

8.2.1. Efekty finansowe działalności gospodarczej	237
8.2.2. Analiza rentowności z uwzględnieniem nadmiernej pewności siebie menedżerów	241
8.2.3. Płynność finansowa podmiotów z uwzględnieniem nadmiernej pewności siebie menedżerów	242
8.2.4. Sprawność firm zarządzanych przez menedżerów o nadmiernej pewności siebie	244
8.3. Syntetyczna ocena sytuacji finansowej	247
8.4. Decyzje finansowe a sytuacja finansowa firmy zarządzanej przez menedżera o nadmiernej pewności siebie	249
8.5. Modelowe ujęcie związku nadmiernej pewności siebie menedżera z decyzjami finansowymi i ich skutkami	253
8.5.1. Przyjęte zasady budowy modelu	253
8.5.2. Model związku między decyzjami finansowymi a nadmierną pewnością siebie menedżerów	255
8.6. Decyzje finansowe z uwzględnieniem warunków prowadzenia działalności i nadmiernej pewności siebie	259
Zakończenie	269
Bibliografia	277
Aneks	295